

BESLUT
2005-12-15

Dnr 92 5453/02

Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsarkitekten
971 86 Luleå
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsarkitekten
901 86 Umeå

Rennäringens riksintressen i Norrbottens och i del av Västerbottens län

BESLUT

Jordbruksverket bedömer att de områden som anges på verkets CD märkt ”dnr 92 5453/02, Riksintressen för samebyar registrerade hos Länsstyrelsen i Norrbottens län” skall vara riksintressen i Norrbottens län och i del av Västerbottens län. Dessa områden överensstämmer helt med det förslag som Länsstyrelsen i Norrbottens län har redovisat i shapefiler med e-post den 6 december 2005 till verket.

ÄRENDET

Med missiv den 28 oktober 2002 översände Jordbruksverket till länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län en promemoria av samma datum om hållpunkter för framtagande av underlag för Jordbruksverkets bedömning om rennäringens riksintressen m.m.

I skrivelse den 18 mars 2004 har Länsstyrelsen i Norrbottens län överlämnat förslag till underlag för Jordbruksverkets bedömning om rennäringens riksintressen. Förslaget avser samebyar som är registrerade hos Länsstyrelsen i Norrbottens län. Vissa av dessa byar driver också renskötsel i del av Västerbottens län. Länsstyrelsen hänvisar till underlagsmaterial som skickats den 7 november 2003 till Jordbruksverket i form av riksintresserapport med CD-bilaga, karta i A0-format samt yttranden från kommuner i länet.

Ovan angivna CD har med skrivelse den 28 juni 2005 ersatts av en annan CD märkt ”Till Jordbruksverket, Jun 05, Rennäringens riksintressen, ersätter tidigare data”. I den nya CD har viss ändring gjorts av redovisningen av flyttleder i Laevas sameby.

Under Jordbruksverkets granskning av materialet i ärendet har framkommit att förutsättningarna för rennäringens markanvändning inom de föreslagna områdena av riksintresse för Udtja sameby och Gällivare skogssameby har förändrats genom Luleå tingsrätts dom den 10 juni 2002 (Mål nr T459-98). Detta gäller dels de fastigheter som direkt omfattas av domen, dels viss till dessa fastigheter anslutande mark. Vidare har framkommit att viss felritning skett i det digitala materialet av Gabna och Laevas samebyars flyttningsleder norr om, respektive söder om, Kiruna tätort.

Länsstyrelsen har genom e-post den 6 december 2005 till verket översänt s.k. shapefiler med nytt underlag till riksintresseområden. Verket har sparat dessa filer på en CD märkt ”dnr 5453/02, Riksintressen för samebyar registrerade hos Länsstyrelsen i Norrbottens län”. I detta underlag har det mot bakgrund av Luleå tingsrätts ovannämnda dom dels tagits bort ett område som i tidigare material har föreslagits som riksintresse för Udtja sameby, dels gjorts ändringar av den närmare sträckning av en flyttningsled som tillhör Gällivare skogssameby. Vidare har det i underlaget gjorts ändringar av de närmare sträckningarna av Gabna och Laevas samebyars flyttleder vid Kiruna tätort.

FORMELL BAKGRUND

I 2 § hushållningsförordningen (1998:896) anges att vissa centrala förvaltningsmyndigheter, efter samråd med Boverket, andra berörda centrala förvaltningsmyndigheter och berörda länsstyrelser, i skriftlig form skall lämna uppgifter till länsstyrelserna om områden som myndigheten bedömer vara av riksintresse enligt 3 kap. miljöbalken. Områden av riksintresse för rennäringen, enligt 3 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, skall enligt denna bestämmelse i hushållningsförordningen anges av Jordbruksverket.

Skyddet för rennäringen i bestämmelsen i miljöbalken om rennäringens riksintressen syftar enligt lagens förarbeten (prop. 1985/86:3 s. 161) till att bibehålla förutsättningarna för näringen genom att ge de viktigaste områdena i varje sameby ett särskilt skydd. Det är vad som bedöms som riksintresse för sektorn rennäring som skall redovisas. Sådana områden kan omfatta t.ex. flyttleder, kalvningsland och områden med särskilt goda betesförhållanden. Vid bedömningen av vilka områden som skall anses vara av riksintresse bör vidare beaktas näringens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden samt alternativa flyttleder. Dessutom bör enligt propositionen vinterbetesmarkernas särskilda betydelse för renskötseln särskilt beaktas.

Det aktuella ärendet utgör del av en planeringsprocess. Ett slutligt avgörande om att ett område är av riksintresse sker endast vid en tillståndsprövning då beslutsmyndigheten med utgångspunkt från befintligt underlag har att bedöma områdets status.

SAMRÅD

Samråd om framtagandet av ett underlag för verkets bedömning har skett med Sametinget, länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län och med Svenska samernas riksförbund i en arbetsgrupp, den s.k. Renmarkgruppen. Även Boverket, Naturvårdsverket och SLU har medverkat vid flera av gruppens sammanträden.

Det av Länsstyrelsen i Norrbottens län redovisade förslaget om rennäringens riksintressen avser till viss del även Västerbottens län. Samråd om detta har skett inom Renmarkgruppen.

Jordbruksverket har genom samarbetet i Renmarkgruppen eftersträvat en för hela renskötselområdet enhetlig modell för redovisning av rennäringens riksintressen.

Den redovisningsmodell som utgjort grund för gruppens arbete anges i promemorian den 28 oktober 2002 (se ovan). Modellen motsvaras väsentligen av den modell som låg till grund för den dåvarande centrala rennäringsmyndighetens, Lantbruksstyrelsen, redovisning den 21 juni 1990 om rennäringens riksintressen i Jämtlands och Västerbottens län.

Riksintressena redovisas enligt den tillämpade modellen som kärnområden och strategiska platser. Dessutom finns kategorin funktionella samband. Därmed avses funktionskrav som måste ställas för att renskötseln skall kunna bedrivas inom olika säsongbetesområden i en sammanhållen årscykel och som inte är möjliga att redovisa i förväg. Detta innebär att Jordbruksverket först i samband med en aktuell tillståndsprövning, t.ex. när en miljökonsekvensbeskrivning skall upprättas, kan komma att bedöma att ett visst område är av riksintresse. I den mån detta sker avser det marginella arealer.

BEDÖMNING

Jordbruksverket har vid en granskning av Länsstyrelsens redovisade material och den text som Länsstyrelsen lämnat till detta material funnit att kartmaterialet har upprättats i enlighet med den modell som verket anser bör tillämpas för redovisning av områden som är av riksintresse för rennäringen.

Kartmaterialet överensstämmer, enligt verkets uppfattning, med miljöbalkens intentioner om skydd för de viktigaste områdena i varje sameby. Verket anser därför att materialet bör användas för redovisning av rennäringens riksintressen.

I detta ärende har ställföreträdande generaldirektören Christina Huhtasaari beslutat. Handläggaren Tord Constenius har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har dessutom deltagit chefsjuristen Ellinor Persson, avdelningschefen Peter Melin, enhetschefen Olof Johansson och juristen Kirsi Heinonen.

Christina Huhtasaari

Tord Constenius

Kopia för kännedom till:

Länsstyrelsen i Norrbottens län, Fjällförvaltningen, Box 105, 962 23 Jokkmokk
Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Jordbruksdepartementet, Naturresurs och sameenheten, 103 33 Stockholm

Arvidsjaur kommun, 933 81 Arvidsjaur

Bodens kommun, 961 86 Boden

Gällivare kommun, 982 81 Gällivare

Haparanda kommun, 953 85 Haparanda

Jokkmokks kommun, Västra torggatan 11, 962 85 Jokkmokk

Kalix kommun, Box 10084, 952 27 Kalix

Kiruna kommun, Stadshuset, 981 85 Kiruna
Luleå kommun, 971 85 Luleå
Pajala kommun, 984 85 Pajala
Piteå kommun, 941 85 Piteå
Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn
Överkalix kommun, 956 81 Överkalix
Övertorneå kommun, Tingshusvägen 2, 957 85 Övertorneå
Lycksele kommun, Storgatan 22, 921 81 Lycksele
Malå kommun, Storgatan 13, 930 70 Malå
Norsjö kommun, Storgatan 67, 935 81 Norsjö
Skellefteå kommun, Trädgårdsgatan 6, 931 85 Skellefteå
Sorsele kommun, Box 101, 920 70 Sorsele
Umeå kommun, 901 84 Umeå
Vindelns kommun, Box 65, 922 81 Vindeln